

Inläst

Ny framtid för ticuna-folket

Från området strax öster om Manaus i nordvästra Brasilien till nationalparken Amacayacu i södra Colombia sträcker sig deras område.

Här i Amazonas djungler lever Ticuna-stammen, ett indianfolk som gått från ett liv i sina förfäders långhus omgärdade myter om kannibalism, till ett stilla liv med jordbruk, fiske och sporadisk turism.

Träsnidarna hittar helt rätt träd djupt inne i djungeln. "Palosangre" eller "blodsstam" är namnet på särskilda träd med en hård och djupröd kärna. De hugger ner trädet och bär det med sig hem till byn där hantverkarna gör små pallar, pryd-
nadsföremål och leksaker i form av sköldpaddor, kapivarer och rosa del-
finer.

Ticuna-stammen är uppbyggd kring ett strikt klansystem: alla tillhör en av tre huvudgrupper; trä, luft eller jord. Inom respektive grupp finns enskilda familjer som alla kän-

ner ett särskilt band till varandra. Luftfamiljer kan heta Sparv, Apa eller Flygmyra. Jordfamiljer kan heta Jaguar eller Spindel. Under min vistelse i byn San Martin får jag bo hos träd-
familjen Mandel. Fadern i huset arbetar som kanotbyggare. Han ägnar hela dagarna åt att elda, hacka och slipa sina kanoter, och allt snidande från rejäla hugg till små finjusteringar utför han med sin machete. Det är en mästare som arbetar med träet.

Den värld vi kallar civilisationen tränger sig in i Ticuna-stammens liv. Kläder av bomullstyger, avloppssystem och närhet till sjukvård har höjt levnadsstandarden i byarna. Samtidigt har den allt mer lättillgängliga alkoholen lett till omfattande missbruk och som en direkt följd inträffar våldsamma knivslagsmål varje vecka. Det är en ny framtid som väntar folket vid flodens strand.

Per Samuelson

Per Samuelson är lärare, antropolog och författare. Han har bott och rest i Sydamerika i flera omgångar de senaste 15 åren.

Ticunamask. Museu Nacional/UFRJ, Rio de Janeiro, Brasil. Foto: Dornicke

